

Vanligt förekommande frågor

I detta material har vi samlat information gällande vanligt förekommande frågor i relationen mellan ställföreträdaren och huvudmannens anhöriga.

Vad är ställföreträdarens uppdrag?

En ställföreträdarens uppgifter är helt beroende på förhållandena i det enskilda fallet.

Uppdragets omfattning framgår av tingsrättens beslut och det registerutdrag som ställföreträdaren erhåller. Följande delar kan ingå:

- Förvalta egendom – Företräda huvudmannen i frågor som rör ekonomi och egendom, exempelvis lägga upp en budget, betala räkningar och omplacera tillgångar.
- Bevaka rätt – Att ta tillvara huvudmannens intressen, exempelvis företräda vid boutredning och arvsifte, ta de myndighetskontakter som behövs, ansöka om olika bidrag och insatser.
- Sörja för person – Att bevaka huvudmannens personliga intressen, exempelvis överse att huvudmannen får behövlig vård och omsorg och stötta huvudmannen i beslut.

Det är viktigt att komma ihåg att ställföreträdaren är beställare och inte utförare, det åligger inte en ställföreträdare att hjälpa till med praktiska uppgifter. Ställföreträdaren ansvarar dock för att se till att det som behöver göras blir gjort av någon annan, en ställföreträdare ersätter inte professionella insatser.

Ställföreträdarens skyldighet att vara tillgänglig?

En ställföreträdare har inte ständig jour men återkoppling på lämnade meddelanden bör ges inom någon dag.

Har ställföreträdaren tystnadsplikt?

En ställföreträdare har ingen lagreglerad tystnadsplikt men vid åtagande av ett uppdrag förbinder sig ställföreträdaren till att inte berätta något om huvudmannen för personer som inte har behov av att få informationen, det finns en moralisk tystnadsplikt. Det ställföreträdaren ska ta hänsyn till är om huvudmannen gynnas av att informationen lämnas.

Ovanstående innebär att ställföreträdaren inte har någon allmän skyldighet att lämna ut uppgifter om uppdraget till anhöriga, det finns dock inte heller något som hindrar att ställföreträdaren upplyser anhöriga om hur situationen ser ut.

Har anhöriga rätt att ta del av handlingar gällande uppdraget?

Ställföreträdaren är redovisningsskyldig gentemot överförmyndarnämnden, som utövar tillsynen över förvaltningen av huvudmannens egendom. Det föreligger ingen redovisningsskyldighet gentemot anhöriga till huvudmannen.

Huvudmannen har rätt att ta del av handlingar rörande ställföreträdarskapet som förvaras hos överförmyndarnämnden, en sådan rätt har också huvudmannens närmast anhöriga.

Överförmyndarnämnden i södra Lappland
Dorotea Lycksele Storuman Sorsele Åsele Vilhelmina kommuner

Information gällande relationen mellan ställföreträdaren och anhöriga till huvudmannen

Huvudmannens tillgångar har minskat, ska inte ställföreträdaren spara pengar?

I ställföreträdarens uppdrag ingår att bevaka att huvudmannens tillgångar går till huvudmannens uppehälle och nytta i övrigt. Medel ska placeras så att de är trygga och ger avkastning.

I uppdraget ingår även att ombesörja att huvudmannen får en "guldkant på tillvaron", om ekonomiskt utrymme finns. Har till exempel en äldre huvudman sparade medel ska detta i så stor utsträckning som möjligt användas till huvudmannens välbefinnande istället för att finnas på ett sparkonto.

Ställföreträdaren ska agera utifrån vad som är bäst för huvudmannen, inte för anhöriga, boende eller andra aktörer kring huvudmannen.

Kan ställföreträdaren bestämma trots att anhöriga inte instämmer?

Vid förvaltarekap samt godmanskap där huvudmannen saknar beslutsförmåga är det ställföreträdaren som har beslutanderätt.

I viktiga frågor ska ställföreträdaren samråda med närmast anhöriga och i vissa frågor krävs överförmyndarnämndens samtycke.

Ställföreträdaren ska alltid handla på ett sätt som bäst gagnar huvudmannen med utgångspunkt från huvudmannens liv, behov och önskemål.

Undantag, frågor som ligger utanför ställföreträdarens behörighet:

- Sjukvårdsfrågor
- Ingående av äktenskap
- Huvudmannens barn
- Allmänna val
- Upprättande av testamente
- Bekräftande av faderskap
- Tvångsförflyttning av huvudmannen

Vid eventuella tveksamheter eller funderingar, kontakta överförmyndarenheten!

Tips på ytterligare information: [rollkolls informationsmaterial](#).